

SLOVENSKI NAROD.

staja vsak dan zvečer, izimati nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugraško časico za vse leta 25 K, za pol leta 18 K, za četrto leta 8 K 50 h, za eden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrto leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam bonj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrto leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na narodno bres istodobne vpošiljavate narodnine se ne okira. — Za ostanila pinduje se od petostopne peti-vrste po 12 h, če se okanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če je trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vradojo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati narodnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vagoje ulico št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamežne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

VI. seja dne 14. oktobra.
Seji je predsedoval dež. glavar pl. Detela.

Po otvoritvi seje je zapisnik prečital zapisnik zadnje seje. Ta zapisnik obsegata le nekaj vrst.

Potem je prišlo presenečenje — klerikalci se pač boje naroda, boje se svojih volilcev in zato so nekoliko reterirali.

Vstal je namreč dr. Šusteršič in prečital v imenu svoje stranke in vseidnjene soglasnegasklepaizjavno, katera kratka vsebina je ta, da so klerikalci pripravljeni započaviti s vojenjne predlogena korist raznim važnim točkam. Dr. Šusteršič je reklo, da nima njegova stranka nič proti temu, če se odsekom odkažejo tiste predloge, ki drugače ne morejo priti na razpravo v zbornico. Tudi je izjavil, da njegova stranka ne bo ovirala obravnav v zbornici o tacih poročilih odsekov, ki jih smatra klerikalna stranka za potrebna, kakor so regulacija Mirne, podpora za ceste in vodovode, užitinski zakupi, delavska stanovanja, osuševanje barja in razne osebne podpore. Končno je reklo, naj vpraša glavar, če zbornica privoli v tako postopanje, ker je to postopanje v nasprotju z deželnozborškim opravilnikom.

Na predlog barona Schwegla je deželni glavar pretrgal sejo, da se poslanci zaradi Šusteršičevega predloga dogovore.

Posvetovanja poslancev so trajala samo kacih 10 minut.

Ko se je zepet seja otvorila, se je oglasil dr. Schweitzer za interpelacijo na deželnega glavarja. Skliceval se je na interpelacijo, ki so jo klerikalci vložili v petkovi seji zastran konfiskacije »Slovenca«, »Slovenec« je bil konfisciran zaradi novice o ireditovski demonstraciji. Tista notica je bila po tendenci in vsebini patriotska. V »Tagespošti« pa se je ravno nasprotno poročalo.

LISTEK.

Osemnajsetridesetniki.

Spisal Anton Trstenjak.

»Jej, dej, kakšen je naš stric, tako je zaorilo iz drobnih grl, ko so me mojci) zgodaj zjutraj zapazili v nenavadni oblike. Stal sem na pragu in sem se poslavljal od njih. Res nisem bil takšen, kakoršen sem vsak dan, ali tako »strašan« pa spet nisem bil. Podoben sem bil kmečkemu potniku. Suknja še čedna, četudi ne moderna, srajca turistička, ali kar je bilo glavno, bila je precejšnja torba, potem pa že nekaj, kar ni bilo ni torba ni kovčeg. S to prtljago sem bil res podoben — jaz ne agent — agentu.

Takšen sem stal pred svakinjo svojo, katera mi je v tem času po starci navadi devala v torbo sira, kruha in potico govorč: »Le vzemite to na pot; kdar potuje v de-

*) Štefan Küzmics: »Nouvi zákon, v Halli Saxonskoj 1771«, rabi koj v začetku Mátaja besedo »svoje«, Besede: »mojci«, »svoje«, »svoje« niso torej novinke, ampak stare znanke naše, prav dobre in pravilne.

(Dr. Šusteršič: Kdo pa je ta lump, ki poroča v »Deutsche Stimmen«? Ga bomo ven vrgli.) Govornik je izrazil svoje ogorčenje zaradi poročila v graški »Tagespošti« in »Tagblattu«, ter je vprašal deželnega glavarja, če hoče stvar preiskati in poročevalcu dotičnega lista prepovedati vstop v deželni zbor.

Deželni glavar Detela je odgovoril, da mu poročevalci graških listov ni znani. V deželnem zboru so samo poročevalci ljubljanskih dnevnikov. Konštatoval je pa deželni glavar, da ogorčenje, o katerem govori »Tagespošta«, ni nastalo med večino zaradi interpelacije same, nego zaradi čina, ki ga je interpelacija pribila.

Zbornica se nato je vrnila k predlogu dr. Šusteršiča za stran rešitve raznih predlog.

V imenu veleposestnikov je izjavil baron Schwiegel, da stoji na naslednjem stališču: 1. Predvsem se morajo rešiti nujni predlogi klerikalne stranke v smislu opravilnika; 2. Vse stranke se zedinijo na program delovanja deželnega zabora, v kateri program naj se sprejmejo nujne in potrebne zadeve, ki naj se potem nemudoma rešijo v odsekih; 3. Čim bodo dognani nujni predlogi, se začne delo deželnega zabora po tem programu.

V imenu narodno-naredne stranke je izjavil dr. Tačkar, da se je klub narodno naprednih poslancev zedinil že v soboto na enake zahteve, kakor jih je preciziral danes baron Schwiegel in da zategadelj pritrjuje izvajanjem barona Schwegla.

Po tej izjavi je deželni glavar Detela ob 1/12. pretrgal sejo v svrhu dogovarjanja med strankami in je odredil, da se bo seja nadaljevala ob 4. uri popoldne.

Ako so klerikalci s svojo izjavo misili doseči, da se bo deželni zbor babil samo s takimi zadevami, katerih rešitev je v interesu klerikalcev, oni pa bodo s svojimi nujnimi predlogi one-

mogočili rešitev v vsake zadeve, ki jive v interesu narodno-napredne stranke in njenih volilcev, potem so morali spoznati, da iz te moke ne bo kruha. Klerikalcem je ležeče, da se rešijo razne zadeve, ki so v njih interesu. Če pa hočejo, da se rešijo te zadeve, jim ne preostane nič družega, kakor da privolijo tudi v rešitev takih zadev, na katerih je nam ležeče. Če se toliko spomenujejo, ne bo na škodo deželi, na to pa naj nikar ne misljijo, da bodo klerikalci poželi vso pšenico.

Bomo videli, kak sad rode dogovori, zaradi katerih je deželni glavar pretrgal sejo.

Deželni zbori.

Seje dne 13. oktobra.

Štajerski deželni zbor. Deželni odbornik grof Attems je odgovarjal na interpelacijo poslancev barona Rokitanskega, zakaj se daje kmetiški zadružnim blagajnam in njih zadragam kredit. To so namreč klerikalne ustanove, podobne kranjski »Gospodarski zvezki«. Grof Attems je odgovarjal, da ti klerikalni denarni zavodi nimajo pravice izposojevati si denara od Raiffeisenovih posojilnic. Deželni odbor ne more priporočati, da bi se pri teh zavodih denar nalagal, ker se klerikalne zadr. blagajne ne revidirajo. Posl. Hagenhofer (kler.) je predlagal otvoritev debate, kar se je tudi sprejelo. Potem se je trudil, da bi dokazal, kako ljudomila in koristna je ta klerikalna naprava za kmete. Ko je patetično vzkliknil, da se kmetska zadružna posojilnica ne bojni nobene revizije, slišali so se klici: Monsignore Drozd! Sv. Vaclav! Dobro je ožigosal klerikalne spletke posl. baron Rokitansky. — Posl. dr. Dečko je utemeljeval svoja predloga glede regulacije Savinje in Voglajne in Celju in glede obzidanja bregov potoka Hudinja v Škofjavis. Oba predloga sta se izročila deželnemu kulturnemu odseku.

Koroški deželni zbor. Poslanec Dobering je poročal o ustavnitvi centrale za pospeševanje obrti ter je predlagal, naj se zviša deželni letni prispevek za Koroško obrtno dvorano od 2000 na 3000 K, pod pogojem, da primerno zvišajo svoje prispevke tudi trgovinsko ministrstvo, mestna občina celovška, trgovinska zbornica in koroška hranilnica.

Nadalje se naj dovoli za opravo 300 K in za šolsko ustanovo tudi 300 K. Sprejeti. — Posl. Pirker je poročal o prošnjah kmetijske družbe ter predlagal, naj se ji dovoli 3000 K kredita z namenom, da družba posodi denar kmetijskim zadrugam; nadalje se je družbi dovolilo 500 K za učitelje na pristavi, 4000 K za kmetijsko šolo, 6000 K za povzdigo živinoreje, 4000 K za sadnjerejo, 8400 K za režje, 6000 K za plemenske zadruge in nakup plemenskih bikov, za živinorejsko predavanje potovalnih učiteljev 2000 K, za obdelovanje travnikov 2000 K, za povzdigo čebeloreje 400 K. Sprejeti. — Za koroški podporni fond se je dovolila na predlog poslancev Għona enkratna podpora 5000 K.

Češki deželni zbor. Ustavniki veleposestniki so izjavili, da se ne pridružijo obstrukciji, ker ne marajo zraven Vsenemca Wolfa obstrukuirati. Obstrukcijske govore so imeli posl. Schalk, Iro, Strache, in Novak. Zadnji je vložil celi imenik čeških krajev, ki se mora prečitati, češ, da se imena pačijo. Jutri hoče posl. Novak predložiti v neki interpelaciji Brehmovo knjigo o živalstvu, ki obsegata več debelih zvezkov. Deželnemu maršalu je bilo že prvi dan dovolj teh nemških komedij ter je sejo ob 3. uri pop. zaključil. Govorilo se je tudi, da ima namestnik že pooblastilo, da deželni zbor razpusti, ako bodo Nemci v jutrnji seji nadaljevali obstrukcijo.

Nižjeavstrijski dež. zbor je začel budgetno debato. Prišel je v zbornico predlog, naj protestuje zoper podaljšanje trgovinske pogodbe

z Italijo in proti obnovitvi vinske klavzule.

Delitev Avstro-Ogrske.

Neki ameriški dopisnik je imel s posl. Kossuthom razgovor. Kossuth je rekel med drugim: »Madjarski narod ve, da je svobodna ogrska država le mogoča pri popolni neodvisnosti. Mir in osebna svoboda, ki sta stopila v veljavno z letom 1867. zadovoljujeta nekatere Madjare individualno, ne more jih pa to zadovoljiti kot državljanje in patriote, zakaj kot taki so dolžni, pripravljati svoji domovini neodvisnost. Mnogo milijonov izmed 20 milijonov prebivalstva, ki se večinoma imajo za svoje državljanke in politične pravice zahvaliti Lajošu Kossuthu, se vdeležuje kot neodvisna stranka živahnih političnih bojev. Ta stranka, ki si prizadeva, napraviti Ogrska neodvisno od Avstrije, raste po številu in moči, vrgla je Szellovo ministarstvo ter prisilila njegovega naslednika, da se z njim pogaja.« Potem je razložil Kossuth narodnostno statistiko Avstro-Ogrske ter dokazal, da Avstrija nima pravice, se imenovati nemško državo, ker živi v njej 17 milijonov Slovanov in le 9 milijonov Nemcov; pač pa je Ogrska madjarska država, ker znaša madjarsko prebivalstvo 53% (!?). »Toda Nemci v Avstriji ne skušajo le Avstrije nadvladati, temuč tudi Ogrska. Jezik ogrskih vojakov je nemški, stoje pod avstrijskimi zastavami, dejstva, proti katrim se mora upreti vsak patriotski Oger. Avstrija se neprestano slablji, in brezkončne težave, proti katerim se avstrijski državni zbor zmanjšuje, kaže popolnoma jasno na ločitev Ogrske od Avstrije. Tej ločitvi bo morda sledilo nekak zvezno razmerje, ako ne bodo nenanavne vezi, s katerimi

želo, v katero si se ti namenil, mora imeti vedno nekaj v torbi.«

Znana mi je bila ta dežela, zato se nisem obotavljala. Vedel sem, da mi bude ves dan hoditi po hribih, kjer ni gostilnic in kjer budem pil vodo studenčnico. Modernih občil tam ni, le na koncu dežele je kos železnice. Tu so hribi in ravnice, gozdovi, travniki in polja, na polju rase koruza, ajda in krompir. Vse to pa leži med dvema rekama, ali čez reko ne moreš, kajti le na gornjem koncu je most in brod, potem do dolnjega konca zopet ni nič. Ako ne znaš plavati, ne moreš preko reke v to deželo!

Tako je ta dežela z vodo opasnata! Ne moreš izlahka v njo; a kadar si v njej, ne moreš iz lepa iz nje!

Gospodar in vladar te dežele ne dopušča, da bi ljudje od drugod hodili v njegovo deželo. Mi posvetni Slovenci smo izključeni iz nje, le naš svetnik, Sveti Mohor, sme hoditi tja v goste. Ali on prihaja le v duhu, a duha ni mogoče vreči v temnico.

Ne daleč od nas je ta dežela. Ne v Avstriji ali, kakor se izražajo

parlamentarci, v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru. Ne tu, nego malo dalje. Tam, koder je že, kakor pravijo inozemstvo. Varno prihajaš, bolje rečeno, prihodljivo je tja le po stranskih stezicah, po katerih hodijo bolj zajci in srne nego ljudje. Več takih stezic dřdi tja. Jedna vodi mimo Sv. Miklavža na Spodnjem Štajerskem po vinorodnih hribih čez vrh Robidje, od koder se vidi »slavno« Blatno jezero. Koj tam doli proti solnčnemu vzhodu je dežela opasana z rekama, in tu strogo pozicijo, da se kdo izmed nas ne »priklati« tja puntat »mirnega« ljudstva.

Po ozkih stezicah sem hodil tam preko Mure, po zakotnih vasih sem se plazil, kjer razven biriča ni drugih gostov. Pri starih kmečkih ženskah sem pil mleko, moškim sem dajal tobak; tako smo se seznanili, tako smo se sprijateljili in si mnogo zaupali. V kotu bajte smo sedeli in si pripovedovali, kako se živi na svetu. Tam pri pastirjih na hribih udomačil sem se takisto. Tam smo na trati razgrnili mojo torbo in smo vsi obedovali in pili studenčnico, katero smo si zajemali s klobukom.

Idi tja, brate, pa tudi ti bodeš imel in užival to božansko idilo!

Cetiri dni sem tako živel. In ko sem vse »našel«, cesar se iskal, in ko mi je pošel živež, odbežal sem po drugi stezi domu.

Ko sem kot strela z jasnega neba trešil pred svojce, prestrašili so me, gledali so me in govorili: »Za Boga, ali si res ti, ali si res prišel ti; kako je to mogoče, ali se ti ni nič zgodilo, ali te niso tam zaprli?« Glejte, take nazore ima naše ljudstvo o oni deželi, v kateri, pravijo, da vlada »svoboda«. Zaprli bi me že, ko bi me bilo zapazilo oko postave. Jastreb, kateri ve, da mu človek streže po življenju, prileta v skrajni sili na glavno cesto, tako sem tudi jaz le takrat videl glavno cesto, kadar sem jo prekrizaval.

»Ali si res srečno hodil? Kako je bilo?« S takimi vprašanji so načevali name, a jaz sem moral pripovedovati, ali ko sem omenil, da zopet odidem in da sem le po živež prišel, ni jim bilo to po godu.

Pod jablano pred pragom rojstnega doma stoji več nego stoletna mecesnova miza. Okolo nje smo se

deli, brat je prinesel ljutomerčana, a svakinja je postavila na mizo načevalno pogačo, kakor jo znajo peči le ob levem bregu Drave prebivali. Vandku sem moral natanko popisati, kakšne so tam sivoje, bèle in pisanice, rumenke, óvčike, breze, lisane, dime, srne, košute, liške in rigjáne. Moral sem pripovedovati, kako se tam ljudje oblačijo; ali je res, kar so nekdaj dedek pravili, da so preko Mure živeli našega rodū možje, kateri so nosili samo dolgo srajco, nič gač ali breguš. Srajco so prepasavali s pasom, lase pa so imeli dolge kakor ženske, na temenu pričvrščene z glavnikom, a nohte so imeli tri centimetre dolge!

»Vse vam hočem povedati, vse po vrsti boste izvedeli«, dejal sem, »toda najprvo vam moram povedati, da sem tam našel novo vrsto ljudi, o katerih še nimate zanesljivih poročil. Poslušajte torej naslednjo resnično zgodovino o novih ljudeh na oni strani Mure.« (Dalje prih.)

sta obe deželi dandanes sklenjeni, Avstrije in Ogre tako razburile, da bo pouzdne spopad uvsakršna zvez za popolnoma izključena. Absolutno gotovo pa je, da se ločitev ne bo izvršila, dokler živi sedanji vladar. Preveč pa bi bilo trditi, da se tak proces ne izvrši pod njegovim naslednikom, ki ni Madjarom naklonjen, in o katerem se pravi, da stoji popolnoma pod vojaškim in klerikalnim vplivom.

Car Nikolaj ne pride v Rim.

Že mesece so pisali italijanski in drugi listi o napovedanem posetu ruskega carja na italijanskem dvoru. Pred kratkim se je že celo imenoval določeno dan, kdaj da bo car prišel v Rim. Ugledni listi različnih političnih strank so pozdravljali carjev obisk najsimpatičneje in naglašali, da je poset ruskega vladarja v Rimu za Italijo velikega pomena, ker bi se s tem še tembolj utrdilo prijateljstvo, ki veže Italijo z mogočno Rusijo, ki ima prvo besedo v evropskem koncertu in med velesilami. Vse se je že pripravljalo na dostenoj sprejem carja »smirovca«, kar so se zglašili skrajni socialisti ter protestovali proti prihodu ruskega carja v Rim, češ, da je tiran in da kot takega ne more in ne sme sprejeti v svoji hiši italijansko svobodno, vsakemu nasilstvu in zatiranju nasprotno ljudstvo. Zahtevali so, da vlada prepreči ta poset, ter zagrozili, da bodo v nasprotnem slučaju proti carju uprizorili velikanske demonstracije. Italijanska vlada se za te grožnje ni brigala, pač pa jih je uvaževala — Rusija. Poroča se namreč, da car Nikolaj svojega poseta sicer ni odpovedal, pač pa odgodil. V Italiji je ta vest obudila najmučnejši utis. Živo se čuti, da Rusija ne zaupa italijanskim vladnim organom in da car ne pride, ker se očividno boji, da bi bil žaljen. Zato se uradno na vse načine trudi, da bi se dokazalo, da je bila bojazen, da bi morda prišlo do kakih hrupnih demonstracij, popolnoma neutemljena. Največja krivda, da je car odgodil svoj obisk, se pripisuje nespretnosti in nezmožnosti vlade, zlasti pa ministrskega predsednika Zanardellija. Dolži se ga, da ni umel zatreći socialističkega gibanja, naperjenega proti ruskemu carju, dasi bi ga pri tem podpirali celo zmerni, trezni misleči socialistički voditelji. Takisto pa je vlada tudi opustila o razmerah natanko poučiti ruskega policijskega ravnatelja Lopukina in ga prepričati, da je hotel demonstrirati tako neznaten del socialno-demokratične stranke, ki se resno niti ne more upoštovati. Sicer se ne more vedeti, da li je baš Zanardelli zakrivil odgovor carjevega poseta, vendar se bo morala najbrže vlada radi moralnega poraza, katerega je doživelja Italija vsled te odpovedi, še zagovarjati.

Končno pa ni kar nič čudno, ako se car dobro premisli in prevdari vse eventualnosti, predno se napoti v deželo — Luchenijev, Caserijev in drugih anarchistov!

Politične vesti.

— Dr. Körber o položaju. Napram nekemu pariškemu poročevalcu je rekel ministrski predsednik: »Obžalovati je, da je sodba inozemstva o položaju v Avstriji često preveč pesimistična. Res se borimo z velikimi težkočami, toda to ni odločilno v državi, ki obsegata razne narodnosti ter jo je mnogo težje vladati kot narodno enotno državo. Le slabo misleči morejo govoriti o predstoječi krizi. Pred vsem je treba konstatirati, da je prebivalstvo v obeh državah popolno mirno. Samo politikom manjka miru.« (V tem se Körber moti; prebivalstvo je le apatično in pobito, ter ne pričakuje ničesar ne od parlamenta, ne od vlade.)

— Pokojnina dunajskemu županu. Občinski svet je spremenil statute tako, da dobi župan po odstopu primerno pokojnino, a v slučaju njeve smrti dobe vdova in otroci primerno preskrbnino.

— Zasedanje ogrske delegacije dela političnim krogom največje skrbi. Ako se ne bode mogla delegacija sestati do konca leta, da votira budget, nastopi nekaka avtomatična ločitev obeh državnih polovic, v prvi vrsti glede skupne armade, ker bi Ogrska ne zmogla skupnih prispevkov, vsled česar bi bila Avstrija nad mero obremenjena.

— Izvanredno zasedanje srbske skupščine se je zaključilo včeraj; danes se otori redno zasedanje.

— Belgijski kralj na potovanju. Kralj Leopold obišče na svojem potovanju na Dunaj tudi Darmstadt, kjer bo govoril z ruskim carjem, a v Parizu se snide z italijanskim kraljem. Brezvonomo se gre tedaj za vprašanje o državi Congo. Avstrijski cesar je kralja pregovoril, da se bo vendar se stal tudi s svojo hčerjo grofico Lonyay.

— Križa na Ogrskem. Le na prigovaranje Tisze, Andrassyja in in Perceza se je udal Lukačs, prevzeti sestavo ministristva, a svojo misiono takoj odkloni, ko se zmede poravnajo ali pa se pokaže, da z opozicijo sporazumljenje ni mogoče. Njegovo ministrstvo bo prehodno ter se bo takoj začelo poganjati z opozicijo.

— Vesti o japonsko-ruski sovražnosti na Koreji so popolnoma izmišljene. Japonci niso zasedli Masampo ter je položaj sploh popolnoma miren.

— Pri klerikalnih izgredih v Bilbao-u na Španskem je bila le ena oseba ubita, 30 oseb pa je ranjenih. Danes se ministrski svet bavi s to zadevo.

Dopisi.

Šmartno pri Velenju. Dne 11. vinotoka se je vršil pri nas pod

— Ali to vendar ni pravično, je pripomnila Margareta.

— Kar je Bog uredil in kar sveta cerkev uči, je vse pravično.

Margareta pa je odločno odkimala z glavo in dejala:

— Jaz pa nisem teh misli. In naj sveta cerkev desetkrat uči, da je to ali ono pravično, če mi pravi moje srce, da je to krivično, ne verjamem, da bi cerkev prav imela.

Vojvodinja je kar strmela nad toliko predprzrostjo.

— Kar ne poznam te več, je vzkliknila začudeno. Kar pravi, je očitno krivoverstvo. Duhovnik je posredoval med Bogom in med ljudmi in kar duhovnik reče, je božje povelje.

— Ne zamerite mi, visokost, je rekla Margareta, ali jaz zopet nisem vaših misli. Bog sploh ne potrebuje nikakih posredovalcev in zato tudi ne verjamem, da bi Bog govoril na usta duhovnikov.

— Zakaj ne?

— Ali si morete misliti, visokost, da bi Bog, vsegamogočni stvarnik neba in zemlje, vladar in oče vesoljstva, trpel, da bi tudi pijanci

milim nebom ljudski shod kateri je bil tako dobro obiskan. Ne samo iz šaške ampak tudi iz mislinjske doline so prihitali zavedni kmetje, da slišijo poročila državnega poslanca viteza Berksa in deželnega poslanca Ivana Vojsnjaka. Samo obsebi je umevno, da ta dva gospoda nista prinesla polnih torb ugodnih poročil, zakaj državna, kakor tudi deželna uprava sta nam Slovencem nasprotni in sovražni; a vendar sta nam podala nekatera pojasmila, katera je nam potreba uvaževati in upoštrevati. Odobravanje, pritrjevanje ter gromoviti živo-klici so dokazovali, da se strinjajo volile z delovanjem gospodov poslavcev. Na to so nastopili naši mladi nevrašeni narodni bojevnikig. dr. Vladimir Sernek, dr. Ljudevit Stiker in dr. Vekoslav Kukovec. Prvi govornik je razpravljal o gospodarskem vprašanju; ponobljivo in lahko razumljivo je razložil pogoje in sredstva za krepat razvoj kmečkega stanu. Za njim je nastopil dr. Stiker. Govoril je o potrebi organizacije po geslu »svoji k svojim« in o šolskih razmerah; naglašal je, da se Nemci strogo drže omenjenega gesla ter v dokaz tega navedel, da je celo pečica šostanjški nemčurjev, na čelu jim državni uradniki in dva trgovca, sklenili bojkotirati slovenske obrtnike in trgovce. Obema govornikoma je občinstvo laskavo pritrjevalo. Kot zadnji govornik je nastopil dr. Kukovec. Rekel je, da bo iz prejšnjih govorov povzel nekaj drobtinic, ki so posebno važne, da jih je treba še natančneje obdelati. Takih drobtinic je bilo mnogo in važne so bile tudi. Ko je bil govornik kazati, opiraje se na drastične dokaze na nečuvano postopanje vlade napram Slovencem, mu je občinstvo hrupno ploskalovalo, zastopnik pa je vstal ter zahteval, da se govorniku odtegne beseda. Toda dr. Kukovec se ni zbal zagrožene razpustitve shoda in je nevrašno nadaljeval svoj govor. Nato je razpravljal tudi o razmerah v Šoštanju ter omenil, da je celo sodni pristav dr. Tschech izrecno svojim poslom prepovedal, da ne smejo zanj ničesar kupovati pri slovenskih obrtnikih, ker je tako sklenilo neko šostanjško nemčurarsko društvo. Ko je govornik končal, je bilo ljudstvo silno ogorčeno in glasno je dajalo duška svojim čutilom s klici: »Take uradnike mi redimo s svojimi žulji! Tako postopa vlada z nami! Proč s tako krivično vlado, proč s Koerberjem!«

— Iz Tržiča. V nedeljo, 11. t. m., je priredilo tukajno »Bralno društvo« gledališko predstavo »Eno uro doktor«, po igri pa zanimiv prizor o »nezvesti ljubici«. Priznati se mora, da so bili diletantje popolnoma kos svojih naloga, da so igrali s pravim čutom in docela precizno ter se popolnoma uglobili v svoje uloge, da so res ustvarili na odru zares izborne tipe. Najbolj je ugajala občinstvo »Nezvesta ljubica« tako radi svoje originalnosti, kakor radi zanimive vsebine. Navzoče občinstvo je bilo na prireditvi vidno zadovoljno in je igralcem glasno ploskalovalo ter jim izražalo svoje priznanje. Splošno pa se je slišala želja, da bi naj »Bralno društvo« priredilo še več takšnih, krasno uspelih večerov, da bomo tudi v Tržiču lahko s ponosom trdili, da tudi mi napredujemo. Torej le vztrajno naprej!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. oktobra.

— Janez Evangelist Krek se je zopet podal na časnikarsko polje in pričel je v »Slovenec« pisati uvodne članke, ki se že od da-

leč pozna po slogu, ki je pristna last najivjnega, a pri tem skrajno surovega teologičnega našega profesorja. Ta slog je podoben trnjevemu plotu, ali pa — da se še bolje izrazimo — raztrganemu in umazanemu berudu, ki je prespal dolgo noč za tem plotom! Da ima ta raztrgani in umazani berač kolar okrog vrata, in tonzuro na glavi, še bolj dokazuje veliko propalost tega surovega blagoslovljence. Ali poslušajmo, kako piše v »Slovenec«! O nas liberalci trdi: »Kdor jih ne pozna in čuje, kaj vse v sedanjem boju spravijo na dan, bi misil da so samo zlobni. A to ni res; hujša od zlobnosti je politička borbost, ki jih moti. Krajevi se smejajo liberalcem, ko bi jeli trditi, da jih je mogoče priti do večine. To tudi sami vedo; za to igrajo pohlevno vlogo Švegljevih backov. Njihova prihodnost je edino le v lajkarski livrei pred liberalnimi birokratimi velemožmi in v fraku oštarijskega piccola med nemško gospodo! Samo o trinkeldu žive!« Tako izgleda najnovješča duhovitost našega Pepčka dr. Kreka. Ali mu je treba kaj odgovoriti. Čemu? Zabitost Krekovih izvajanj sili sanja v oku in mi druzega pri ti priliki ne moremo izraziti, nego obžalovanje, da so mladi naši teologi v roki dani takemu bebastemu backu, kot je ravno dr. Janez Evangelist Krek.

— Oslovski glas iz Trsta.

V Trstu izhaja neki »Novi List«, ki je glasilo nekaterih fanatičnih primorskih popov in ki se že od nekdaj s silnim sovraštvom zaganja v narodno-napredno stranko. Tega bedastega lista seveda nihče ne čita in nikomur se ne zdi vredno, da bi ž njim polemiziral. Da, celo »Slovenec« ignorira tega svojega tovariša, ter ga javno neče poznavati; skrivaj seveda je ž njim v ozki zvezi in ga podpira s članki in dopisi. Ta »Novi List« je v zadnji številki prinesel več člankov o kranjskem deželnem zboru. Se v sanjah nam ne prihaja na misel, da bi »Novi List« počastili s kakim odgovorom, le zaradi kurioznosti in da izve širše občinstvo, kaj se vse piše v slovenskem jeziku, naj navedemo nekaj najmarkantnejših odstavkov. Tako piše »Novi List« o deželnem zboru:

»Kdor motri politične razmere na Kranjskem s stališča treznega razuma in poštenja, mora priznati tole dvoje: Katoliško narodna stranka je danes to, kar smo nazivati prav slovensko stranko, narodno-napredna stranka pa je to, kar smo včasih nazivali z nemškutarstvom. Poslednji stranki je še na tem, vedno otežavati narodno delo katoliško-narodnim ljudem. Stališče takozvane »napredne« stranke je lahko razumeti: Ljudje, ki so se ali obrabili v narodnem delu ali ki za možato in junaško narodno delo vsled svoje priznane malo značajnosti sponzorjev, da bi se nečudili z žaljenjem, da je to le nedelni časnikarski magazin. Ali si je to šalo dovolil Heinrich famulus Haas, ali Malovrh ali kak drugi prusaški hujška, se ne ve najbrže pa je Hein o celem poskušal vedeti, zato je skušal z ironijo zakriti svojo zadrgo in — slabo nemško veste. Zahvala po splošni in enaki vsebinai pravici neizrečeno peče prusaški križevi, da je to nečudni časnikarski magazin. Ali si je to šalo dovolil Heinrich famulus Haas, ali Malovrh ali kak drugi prusaški hujška, se ne ve najbrže pa je Hein o celem poskušal vedeti, zato je skušal z ironijo zakriti svojo zadrgo in — slabo nemško veste. Zahvala po splošni in enaki vsebinai pravici neizrečeno peče prusaški križevi, da je to nečudni časnikarski magazin.«

— Že ta članek je kosmat, a pride bolje. Govoreč o podporah, ki jih osrednja vlada ne daje kranjski deželi, piše »Novi List« z ozirom na Susteršičeve interpelacije je nastala velika nervoznost in divjost med naprednjaki in Germani, — znani prusaški divjak baron (?) Lichtenberg je celo grozil s pestmi proti našim, Heinrich pa je hotel zakriti svojo zadrgo, tem, da je ironiziral dr. Susteršiča, kar je dovedlo do vroča kontroverzena obeh straneh. Deželni glavari je odločno zanikal namene vlade, kakršne podtika graški list, ter je rekel, da je to le nedelni časnikarski magazin. Ali si je to šalo dovolil Heinrich famulus Haas, ali Malovrh ali kak drugi prusaški hujška, se ne ve najbrže pa je Hein o celem poskušal vedeti, zato je skušal z ironijo zakriti svojo zadrgo in — slabo nemško veste. Zahvala po splošni in enaki vsebinai pravici neizrečeno peče prusaški križevi, da je to nečudni časnikarski magazin. Tako je kosmat, a pride bolje. Govoreč o podporah, ki jih osrednja vlada ne daje kranjski deželi, piše »Novi List« z ozirom na Susteršičeve govorance v deželnem zboru:

— Tam gori na Dunaju je torej merodajno to, kar poročajo deželne vlade, ne pa to kar poročajo zastopniki ljudskih koristih! To je že vendar skrajna slepota, da se vzdržimo druga z prima neprimerjega izraza! Ali osrednja vlada ni že davno prepričana tem, da so poročila deželnih vlad potrebi podpor prebivalstva slovanskih narodnosti povprečno neresnična in jih imajo z nam!

— To je prav! Sodbo pa prepušča Bogu in ne lasti je sebi.

— Če izrečem kako mnenje tako kakor mi je narekuje sreča in pamet, se s tem gotovo ne preprečim proti Bogu.

— Ne bom se preprial s teboj o verskih rečeh, je ošabno rekel opat. Kar cerkev uči, to moraš verjeti in konec besedi.

— Siliti me ne more nihče in če mi reče vest, da je kaj krivično ostane to za-me krivično, naj reč cerkev kar hoče.

— Blazni otrok! je zahrume opat. Ko bi ne bila moja sestra, da bi te vreči in ječo zaradi krivoverstva.

— To lahko storis, je pogumno odgovorila Margareta. Kar sem rekla pri tem ostanem.

Opato ta razgovor očividno nabolil po volji. Misil je, da zastraši Margareto z nekaterimi ostrimi besedami, sedaj pa je spoznal, da tako ne pojde. Zaradi tega je končal ta pogovor.

— Tudi o dogodkih na pristavi si nekaj slišala, je začel opat zope-

govorno resnico, o tem priča pisava glasila »napredne« stranke slednjih dan. Iz te pisave pa je poleg otrposte stranke za narodne stranke za narodne ideale opaziti že neko drugo žalostno in — gnusno dejstvo. Že pred nekaterim časom smo čuli, da je takozvani šefredaktev »Slovenec« popuščal sovražnikom našega naroda v to, da list, ki sta ga ustvarila Jurčič in Tomšič, piše tako kakor narekujejo — Nemci in židovi. Ker le list, ki ne skriva sovraštvu do slovenskega ljudstva, more tak piše, kakor piše »Slovenec«! O nas liberalci trdi: »Kdor jih ne pozna in čuje, kaj vse v sedanjem boju spravijo na dan, bi misil da so samo zlobni. A to ni res; hujša od zlobnosti je politička borbost, ki jih moti. Krajevi se smejajo liberalcem, ko bi jeli trditi, da jih je mogoče priti do večine. To tudi sami vedo; za to igrajo pohlevno vlogo Švegljevih backov. Njihova prihodnost je edino le v lajkarski livrei pred liberalnimi birokratimi velemožmi in v fraku oštarijskega piccola med nemško gospodo! Samo o trinkeldu žive!« Tako izgleda najnovješča duhovitost našega Pepčka dr. Kreka. Ali mu je treba kaj odgovoriti. Čemu? Zabitost Krekovih izvajanj sili sanja v oku in mi druzega pri ti priliki ne moremo izraziti, nego obžalovanje, da so mladi naši teologi v roki dani takemu bebastemu backu, kot je ravno dr. Janez Evangelist Krek.

Košček tega paka se nam kaže zopet v pisavi »Narod« te dni o priliki zasedanja deželnega zbora kranjskega.

V vsaki vrsti diha le

izvirajoča iz sovrašta slovenskega naroda onih porjev pri deželnih vladah, kateri dajo na Dunaj poročila o potrebi por nevrečnemu prebivalstvu? Debelo na obeh bi moral imeti ki ne vidi kam tak faktorji s jimi lažnjivimi poročili pravzaprav. Naše slovensko prebivalstvo je tako povedlo voditelj dobro vedo, da okoli prestola deželnega predstavnika Kranjske, barona Heina, Slovensko skrajno sovražen duh; kranj. Ni Slovenci dobro vedo, da večna katero rodajnih oseb okoli Heina na den. vodi kranjski, sikajo strup gorskogov sovražna na naš narod. na med pa našemu ljudstvu znano, da je talni in najblizi bližini barona neki faktor, o katerem se more i, da je desna roka barona Heina pravci njegov — sufer v političnih rečih. Mi nimamo baš na dlanih sameh dokazov o tem, kako Haas, o tem pa smo obveščeni zanesljive strani, da je taisti Haas spremjevalec barona Hein, sti pri njegovih poletih po deželi da je taisti Haas (nomen est omen!) zagrejeneši pangerman ter da isti nas naš narod tako sovraži, da mu vse najhuje in ne nazadne — litično in resnično smrt! Vprašati pramo naše merodajne može na tajskem, zakaj ne vidijo tega, za taj narodni obstanek tako nevarnega ktorja v bližini deželnega predsednika kranjskega? Na splošno se gleda na odrijava dejstva, onih skritih, globočini izpodjedajočih sil, ki so videzno mirne, a tem hujje delujejo na počršjem razmer, teh elementov pa se ne vidi. Ia to je osoda slovenškega naroda, da ne vidimo ved je celo skor kar se s prsti opitati da! Dej, n, Hein, vovo, da osrednja vlast kar posmeh lrega stvo prezira potrebe slovenskega ljudstva, gleda podpor, priča dovolj tem, roverze a se po nekem sistematičnem načetu dela na upropadanje slovenskega de, ka naroda v gromnem in narodnem e rekel reziru. Našim zastopnikom dunajskim ministri nočejo verjeti, raji verjamejo lili Hei elementom na deželnih vladah, ka vr ali e, kot naši zakleti sovražniki, de vajo z vsemi silami na to, da se naše svravi davek plačujejo ljudstvo čim reje pogubi ter da njegova lepa zemlja pride v pest židom in gern anom! Ali menijo na Dunaju, da si bodo naši poslanci polnili žepe, ako dovojijo našemu ljudstvu večje podpore? Ali mar menijo, da bode naše ljudstvo kar dobro živelo ob večjih podporah? Ali na Dunaju končno mar menijo, da obrnemo eden del podpor v svoje politične namene, da družbo je tem sv. Cirila in Metoda itd.? Ni dvoma, ašnega načrti, da zbesneli sovrag na to stran hujšaka zoper nas, v jezi, ker nas še vedno neče biti konec. Ali resnično je, da pride delajo z državnimi podporami, ki jih naši sovražniki sami, ali ob vednosti sko deli brez vednosti osrednje vlade. Pa rom za vso pove ta vlast in vsa tolpa njene bangermanski dihajoče birokracije, kam pa pojde onih 15 milijonov? No, stavimo kaj, da se poročila deželnih vlad o potrebah nemškega ljudstva vse drugače glase, kar se tiče podpor iz državne vredje, nego pa poročila kranjske vlade! In zdaj se moramo pomudit še pri neki točki, ki vzbuja sum onega, ki vidi na vse strani. Zdi se namreč, da ni samo slučaj, da je letošnje leto po Slovenju bilo ogromno več in velikih požarov nogo druga leta. Nai se reče kar se hoče, mi trdim, da so ti požari v zvezi s poli-

tično sovražno strugo v naši domovini. Nikdaj Nemci niso še tako sovražno dvigali glave, kakor so je začeli dvigati zdaj.

Torej velike požare so provzeli Nemci. Ta je dobra! Sicer pa le vprašamo: Kaj pravik tem članom dr. Evangelist Krek?

Škof Anton Bonaventura naročen na — Štajerca.

Piše se nam iz Gornjega grada: V naši občini ima „Štajerc“ samo enega naročnika; ko je pa škof Bonaventura bival na počitnicah pri nas, pa sta dohajala v Gornji grad nakrat dva izvedega nemškutarskega lističa. In kdo je bil drugi naročnik? Čuje in strmite, to je bil škof Bonaventura v lastni svoji osebi! Sicer ne vemo, ali je bil naročen na „Štajerca“ naravnost in na svoje ime, vemo pa natanko, da ga je v času, ko je bival priljeno okrog enega meseca v Gornjem gradu, dobil trikrat, torej kakor reden naročnik. „Štajerc“ namreč izhaja samo trikrat na mesec. Da ima škof „Štajerca“ se je vedelo še, ko je bil v Gornjem gradu. Ko je delil splošne avdijence, je ležal „Štajerc“ na njegovi mizi. V avdijenco došli gospodje so bili neljubo presenečeni, ko so videli „Štajerca“ na škofovi mizi. To je opazil škof in viden zadregi jel klicati: „o, to je strupen list, strupen list.“ Ko je pa odšel zopet v Ljubljano, so našle pobožne ženske, ki so pospravljale škofovo stanovanje, več izvodov „Štajerca“. Kar ostrmele so. Neštetočrat se je v cerkvi oznanjevalo, da je „Štajerc“ umazan nemškutarski in vrhu tega še brezbožen list, katerega čitati je poštenu Slovencu in kristjanu prepovedano pod smrtnim grehom. Ljubljanski škof so pa naročeni nanj in ga celo bero! To je čudno, to je uganka! In majale so z glavo pobožne ženice in ugibale. Končno so se zjedinile v tem, da morajo biti ljubljanski škof prav gotovo nemškutarski, ker so naročeni na list, ki ga bero sami nemčurji, in imajo tudi v svoji službi same nemške „gospode“. In vest, da je škof naročen na „Štajerca“ se širi po celiem gornjogradskem okraju; kmetje pa radovedno sprašujejo po tem listu, katerega gospodje po cerkvah prepovedujejo, ljubljanski škof pa so nanj naročeni in ga bero! Torej velenarodni škof Bonaventura ni samo naročnik in podpornik nemškutarskega „Štajerca“, ampak dela zanj celo reklamo!

„Tokrat“ zadržan. Domovina piše, da na shod na Dobrni, ki se bode vršil prihodnjo nedeljo, poslanec Žičkar ne more priti, ker je zadržan tokrat. Prav umljivo je, da si stehant Žičkar ne upa priti na Dobrno, ki je le preblizu Vitanja in ker Žičkar dobro ve, da bi mu kmetje, katere je v vitanjskim konzumom, ki je šel sramotno rakom žvižgat, zapeljal v luknjo ter jim provzročil okoli 20.000 škode, nje govo šusterščansko kožo nekoliko

ako osorno. Prepovedujem si odločno, da bi ti izčekala kake sodbe o mojih dejanjih in nehanjih. Sicer ni bilo vse tako, kakor si pravila vojvodinji, a tudi če bi bilo res, je grdo, da ti take reči še raznašaš in šejuje vojvodinjo proti meni.

Kaj praviš? Torej ni vse res, kar pripovedujejo ljudje o dogodkih na pristavi! Hvala Bogu! Zdaj mi je lagje pri srci! Margaret je bila v resnici vsa iz sebe veselja, da opat ni krv tega, česar ga je bil obdolžil Matija.

Ni res! Je pritrdil opat kratko in zato me je razčilalo, da si šla vojvodinji te izmišljotinje praviti.

Odpusti, Albertus, je prosila Margaret nežno. A bilo mi je tako hudo! Toda, povej, zakaj te pa Rovan tako sovraži? Prej ti je bil udan, da bi bil šel zate v smrt, zdaj pa te črti iz vse duše. To je vendar čudno. Nekaj se je le moralno zgoditi.

Opat je bil v zadregi in zato ni dal odgovora na to Margaretino vprašanje.

Ta stvar je torej v redu, je dejal opat. Želim in upam, da bo odšel previdnejša. Sicer pa so te tvoje nerodnosti le posledica tega,

da tu na šentamberškem gradu samevaš. Zadnji čas je, da se omožiš. V zakenu te že minejo te slabe misli.

Margareta je med tem zamišljeno naslonila glavico na roko in ničeščar odgovorila.

Odločil sem, da bo twoja poroka s Pavlom Glogvicem v desetih tednih, to je koj po novem letu.

Pavlina Glogvica ne vzamem, je odgovorila Margaret in pogumno zrla bratu v oči.

Jaz ti ukazujem, je srđito zakričal opat in planil s stola, in kar ti ukažem, to moraš storiti.

Ne, Albertus! Rekla sem ti že enkrat, da Glogvica ne ljubim in ga zato ne vzamem. A tudi ko bi ga ljubila, bi ga sedaj ne vzela, dokler ni natančno pojasnjeno, kaj je storil na pristavi.

Ta odločni odpor je opata do skrajnosti razburil. Zgrabil je Margaret za roko, kakor bi ji hotel kosti zdorbiti, iz oči pa so mu šivali plameni.

V desetih tednih ga vzameš, je rekel z neizprosno krutostjo in če bi te moral z bičem poditi do altarja.

In jaz ti rečem, da ga ne vzamem, pa če bi moralna živa na gramo.

Stala sta si nasproti in si gledala v oči in oba sta spoznala, da sta si podobna in da ne bodeta iz lepa odnehalo.

Albertus, je prosila Margaret čez nekaj trenotkov, povej mi na svojo čast, kaj se je zgodilo na pristavi.

Opat ni mogel odgovoriti. Z dvorišča se je čulo vpitje in po hiši so letali ljudje sem in tja, kakor da se je zgodilo nekaj posebnega. Opat je stopil k oknu in videl, da so ne koga nesli v hišo.

Nesreča se je zgodila je za klical in šel iz sobe. Počasi mu je sledila Margaret.

V veliki sobi v pritliju je ležal na postelji mož, okrog katerega so se suklaj posli in nekaj plemenitih, opat pa je bled kakor smrt slovel ob vrstih.

Za Boga — kaj se je zgodilo je vzkliknila Margaret in opat je zamolko odgovoril:

Rovan je Glogvica v dvoboju ubil.

Ustrojili. Žičkar dobro ve, da se v bližino Vitanja niti pokazati ne sme in zato je stokrato zadržan. Dobro bi bilo, ko bi se sklicalo nekaj takih shodov še v Novo cerkev, na Frančkovu, v Vojnik, Konjice, Dolč, ali Vitanje same. Sigurno bi bil stehant Žičkar vedno zadržan. Taki so ti gospodje! Grešili bi na škodo drugih, a da bi se grehov izpovedali očitno, te korajše nimajo — lumpi!

Učiteljske vesti. Za provizorične učiteljice so imenovane absoluirane učiteljske kandidatinje gdž Julijana Kalinova v Knežaku, Marija Novakova v Hrušici pri Ljubljani in Angela Jakulova v Prežganju. Absoluirana učiteljska kandidatinja M. Detoni je imenovana začasno učiteljico v Rovtah nad Logatcem.

Učiteljske vesti na Štajerskem.

Trirazrednica v Ljubnem se razširi v štirirazrednico. Za nadučitelje so nastavljeni: Fr. Lovrec v Olimja v Podčetrtek, Ivan Rupnik v Spitaliču na slovenski šoli v Vitanju in Jos. Lovrec v Sv. Urbana v Majšperku. Za učitelja voditelja v Gor. Redico pride Henrik Hibernik od Sv. Miklavža nad Laškim. Za stalne učitelje, oziroma učiteljice so nastavljeni: Jos. Widmoser iz Maribora v Puščavi za Marenberg; Jurij Lulek iz Koreške v Makolabu, Boštjan Krotki v Reke v Studencah, Fran Jamšek iz Selnice ob Dravi na Vidmu, Rudolf Kalan iz Piščec pri Sv. Katarini v Trbovljah, Anton Hohnjec od Sv. Petra pod Sv. gorami v Hrastniku, Alojzij Bučar na dosevanjem mestu pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, Fran Cvetko od Male nedelje pri Sv. Andražu v Slovenskih Marjach, Pavla Miklavčec, do sedaj suplentinja v Makolabu, za Črešnjevec, Antonija Valenčiča iz Stranic v Šmartnu na Paki, Ivana Klementiča iz Gotovelj v Galiji in Alojzija Cvetka, pri Mačeljih za Št. Andraž v Slovenskih Marjach.

Vojška vest. Nadzornik avstrijskega orožništva smrť, J. pl. Horrak, je šel v pokoj ter dobil pri tej priliki značaj templa ad honores in veliki križ Franc Jožefovega reda. Na njegovo mesto je imenovan generalni major Josip Völler pl. Wolframsberg.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri v četrtek se igra krasna moderna drama »Karikature« — V soboto se ponavlja »Lepa Lidia«. — Prihodnji teden pride na oder Parmova opereta »Amaconka«.

Slovensko gledališče. V tretji smo imeli sinoči priliko, občudovati topli čar Verdijevega »Otella«. Predstava je bila lepa in pristojna, kajti vse vodilni vlogi so bili dobro izvedeni. Osebje se je do nečesa vzelilo v svoje vloge in tako je bilo pri enem opaziti več naravnega v gestah, pri

— In jaz ti rečem, da ga ne vzamem, pa če bi moralna živa na gramo.

Stala sta si nasproti in si gledala v oči in oba sta spoznala, da sta si podobna in da ne bodeta iz lepa odnehalo.

Albertus, je prosila Margaret čez nekaj trenotkov, povej mi na svojo čast, kaj se je zgodilo na pristavi.

Opat ni mogel odgovoriti. Z dvorišča se je čulo vpitje in po hiši so letali ljudje sem in tja, kakor da se je zgodilo nekaj posebnega. Opat je stopil k oknu in videl, da so ne koga nesli v hišo.

Nesreča se je zgodila je za klical in šel iz sobe. Počasi mu je sledila Margaret.

V veliki sobi v pritliju je ležal na postelji mož, okrog katerega so se suklaj posli in nekaj plemenitih, opat pa je bled kakor smrt slovel ob vrstih.

Za Boga — kaj se je zgodilo je vzkliknila Margaret in opat je zamolko odgovoril:

Rovan je Glogvica v dvoboju ubil.

drugem pa so bile markantne poteze predstavljenega značaja fineje izrezljane, kar je skupnik utisk v povečalo. G. Skalova in gg. Orzelški ter Angeli so želi zasluženo priznanje, katerga so bili sodelnični tudi drugi predstavljalci. Priznanje pa gre tudi sigurni roki in umetniškemu tekstu kapelnika g. Beniška.

Sola, Glasbene Matice.

V šolo „Glasbene Matice“ je do danes vpisanih 293 učencev. Med temi se jih uči klavirja 152, violine 64, flavte 2, solopetje (pri g. Gerbiču 12, teorije 147, deško-deklškega zborovega petja („šolski zbor“) 51, moškega zborovega petja („dijaški zbor“) 46. Solopetje pri g. Hubadu, harmonij, kontrapunkt in glasbena zgodovina se pričenja po povratku g. Hubada. — Želeti je, da bi se še kaj več učencev oglašilo za flavto, ko je „Glasbena Matica“ preskrbila učitelja za instrument. Želeti pa je tudi, da bi se še posebno oglašili za celo in kontrabas, pozavno in rog, ker ima Šolski Matica tudi za te instrumente že učitelja.

Na glasbeni šoli deluje do sedaj 7 učiteljev in sicer šolski vodja g. Gerbič je klavir in solopetje, koncertni in artistični vodja g. Hubad za solopetje, teorijo, harmonijo, kontrapunkt in glasbeno zgodovino, g. Procházka za klavir, g. Vedral za violin in klavir, gdje je bil poživljeno nečloveški, da se je vsakemu trezno sodelovali človeku gabil. Osvetili smo že svoj čas neko Gratschnerjevo „delovanje“, prinesli so že drugi slovenski časopisi vesti o upravu nečloveškem službenem postopanju tega človeka, ali ta slučaj je še najbolj dokazal, da Gratschner ne zasluži imena človek in da je največja sramota za mestni urad, da tripi v svoji službi take ljudi. Vemo, da se hoče Gratschner s svojim delovanjem priskupiti navzgor, ker baje še ni definitiven, ali akoma imenoma druga oblast v tem oziru le najmanjši vpliv, mora to človeče izginuti iz Celja.

Slovensko železniško društvo v Ljubljani je imelo včeraj sejo ter med drugimi zadovoljni tudi sklenilo: 1.) prirediti dne 8. novembra t. l. veselico v prid ponesrečenim koroškim bratom vsled zadnje poplave; 2.) naprositi pomoruženi društveni odbor, da začne delovati za povzdigo državstva; 3.) ustanoviti trgovski tečaj, kakor brž se ranj prijavlja zadostno število članov; 4.) začeti z rednimi predavanji in običajnimi nedeljskimi sestanki meseca novembra, na kar se posebno opozarjajo mlajši članice in sploh vse narodne gospe in gospodine, da pristopijo k temu ednemu svojemu društvu. Gleda se bodo vse nadaljnje podrobnosti pravčasno naznanile.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ vabi gospode člane, ki se namevajo udeleževati plesnih vaj, k sestanku, ki bo v četrtek dne 15. t. m. ob 9 uri zvečer v društvenih prostorih. Plesne vaje prirejale se bodo vsako soboto zvezde v malih članičnih dvoranah.

Zadruga pekov in kolačnikov ima jutri, 15. oktobra t. l. ob treh popoludne v Ferlinčevem steklenem salonu (na Cesarijo Južfa trgu štev. 12) svoj redni občni zbor. Vabijo pa se nanj svedeti vse gg. pekovski mojstri iz Ljubljane in v dežele, če so vabi dobiti ali ne. Gre se pri tem občnem zboru tudi za ustanovitev deželne pekovske zvezde, t. j. za organizacijo te obrite stroke sploh.

Glas iz občinstva. Po mestu se raznašajo čudne govorice o postopanju z rekruti, ki so prišli v pondeliek v Ljubljano. Ne samo, da si v Židanovi hiši še za svoj de nar niso smeli kupiti jedi in pijačo, še iz vodovoda niso smeli vode piti. Še več! Celo civilistov niso pustili v gostilno, ki niso bili poklicani v jakom. Ker je pri tej dogodbi interviniral tudi mestna polica, bi že leli od magistrata pojasnila.

Kontoristinja

z večletnimi dobrimi spričevali, zmožna
čeb deželnih jezikov, dobra računalica,
rešca pisanja v pisalnim strojim, ki je že
službovala v pisarni, išči službe.

Prijazne ponudbe naj se pošiljajo pod
A. Z. 1014°, posta restante, glavna pošta
Ljubljana. (2657-2)

Izvrstna fina (11-234)

vina v buteljah

se dobé v trgovini

Edmund Kavčič

Ljubljana, Prešernove ulice.

Vabilo

na

vinsko trgatev

S šaljivo pošto, korzom in plesom
katera bode

dne 17. oktobra t. l.

v gostilni „pri Cenkarju“.

Začetek točno ob 8. uri zvečer.
Vstopina 15. kr.

S spoštovanjem se priporoča

Fran Slatnar

gostilničar.

G. Tönnies

Ljubljana (1908-13)

tovarna za stroje

priporoča kot posebnost:

Žage in vse stroje

za obdelovanje lesa.

Turbine

Bencin-

locomobile

posebno pripravne

za goniti po

ljedelske stroje.

Sesalno plinski motori

najcenejša gonična sila, 1 do 3 vin.

za konjsko silo in uro.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsek član ima po pretekli petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z veskozi slovensko-narodno uprave. (26-118)

Vsa poljavnja daje:

Generalni zastop v Ljubljani, degar pisarne so v lastnej bančnej hiši

v Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine prot
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Skode cenjuje takoj in najkulantnejše.
Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občinkoristne
namene.

Absolventinja

trgovskega tečaja z dobrimi spričali,
išče službe kot komptoiristinja ali
knjigovodkinja. Naslov pove upravljanje »Slov.
Naroda«. (2617-3)

Skladišče v kleti

suh svet, se takoj odda na Bleiwei-
sovi cesti št. 1 pri A. Korsika.

Več se izve pri lastniku. 2661-5

Kot prodajalka

želi mesta v špecerijski trgovini vajena
gospodična. — Naslov pove in ponudbe
vsprejema upravljanje »Slov. Naroda«.
(2521-10)

Mlad trgovski pomočnik

več trgovine z mešanim blagom,
zmožen slovenščine in nemščine v
govoru in pisavi želi sedano službo
premeniti. (2650-3)

Naslov pove upravljanje »Slov. Naroda«.

varna posoda

varnostni zavetor »Victoria«.

Oblasteno preskušena Patent se je
prijavil: Varstvena znamka 17884.
Neobhodno potrebno
za bocni, spir it, piroj i. t. d.

Zastopniki se isčijo.

Ilustrovani ceniki zastonj in poštne
prosto. (745-11)

Gerson Boehm & Rosenthal

DUNAJ

tov.: XX. Donauschingnstr. O.

Zalog: IV. Mühlgass 3.

Železne nagrobne križe

po najnižjih cenah in v največji izberi

priporočajo

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.

zalog železnine in kovin

→ v Ljubljani ← (2652-2)

na Valvazorjevem trgu št. 6.

Išče se trgovski pomočnik

za trgovino z mešanim blagom ter
deželnimi pridelki v večjem trgu na
Primorskem. — Istotam se sprejme

učenec

iz poštene rodbine. — Naslov pove
upravljanje »Slov. Naroda«. (2645-2)

Garantirano dobro vino in žganje

podvrženo progledu kemijske presku-
ševalne postaje na Dunaju,

dobiva se pri 2596-5

bratih Giaconi & Co.
Vis (Lissa) v Dalmaciji.

Najnižje cene!

Baržuni

(žameti)
za bluze.

Cena od kron 1-50 višje.

Moderci

za dame,
najboljše kakovosti.

Varovalka modercev
(Mieder-Schützer)
v vsaki velikosti.

Trgovina
z lepotičjem in nagrobnimi venci
Mestni trg št. 24.

Založnik c. kr. državnih uradnikov.

Najnovejše došlo.

Elegantni modni klobuki za dame in deklice.

Žalni klobuki.

Sprejemajo se klobuki v popravila.

K. Recknagel

Ljubljana

Velika izbera!

Nagrobeni venci.

Krasna sestava.

Trakovci za vence.

(2549-4) Perilo za dame in gospode, kravate, prave ruske galoshe.

Trgovina
z damskimi klobuki

Mestni trg št. 3.

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. (2105-16)

!!! Ženitninsko posredovanje !!!

Za vse stanove vsake vere in narodnosti. Za gospodične in vdove, za neoženjene gospode in vdovce vsake povoljne starosti. **Najstrožja tajnost** v vseh slučajih zajamčena. Treba se je obrniti zaupljivo po

„Agentie Comerçiale“, Dunaj I., Sonnenfelsgasse 19.

V dvajsetletnem obstoju največji uspehi.

Ravnateljstvo „Comerçiale“.

(2440-24)

Vsa potrebna

popravila in ubiranje klavirjev

Naslov: izvršuje najvestnejše z jamstvom. Naslov:

Jean Meerbothe, tovarna za klavirje =
Vižmarje pri Ljubljani.

Najboljše in najlepše

švicarske vezenine

svetla preja, za telesno in postelno perilo priporoča po
znano nizkih cenah

(2648-3)

ANTON ŠARC

špecialna trgovina z belim perilom

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8

nasproti hotelu „Lloyd“.

Naročajte izborno

Iljubljansko delniško pivo

iz pivovaren

v Zalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema |

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Od tisočev zdravnikov tu-in
inozemstva priporučena
najboljša hrana za
zdrave in na želenu bolne
Otroke
Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Kufek Otroška moka

Izredno se obnese pri bljuvanju, čreves-nem kataru, driski, mocenju, postelje itd.
Otroci
uspevajo izvrstno ob njej in ne trpe na
neprebavljivosti
Tovarna dijet. hrane,
BERGEDORF-HAMBURG R.Kufek DUNAJI

Ker se ne bavim z drugo kupčijo, kakor edino le v mojo stroko spadajočo, mi je mogoče cenjenim damam postreči s

klobuki za dame in deklice
v največji izberi, najmodernejši obliki po zmernih cenah.

J. Wanek, modistinja.

(2609-2)

Američanski skrob na lesk

Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft
Eger und Leipzig
zajamčeno prost vseh škodljivih snovij.

Ta doslej neprekošeni skrob se je prav izredno obnesel; ima v sebi vse za dober uspeh potrebne snovi v pravem razmerju, tako, da je uporaba vedno gotova in lahka. Zaradi mnogih ponarejanj naj se paži na gorenje tovarniško znamko, ki je natisnjena na vsakem zavodu. Cena za vso 24 vinarjev. Dobiva se v skoro vseh špecerijskih in drogerijskih trgovinah in prodajalnicah mila. 2 (2374-2)

Sedaj, ko se bliža mrzli letni čas, si usojam p. n. ljubljansko občinstvo vladno opomniti na

velenske salonske brikete znamke „Clara“

(2666-1)

ki jih pripravam kot **najboljše kurivo za peč**.
Briketi prekosojo — če se pravilno kuri z njimi — vsakteri premog; ne puščajo žlindre, gorijo brez doha, brez hipne vročine in hitrega ohlajenja.

V Ljubljani jih prodaja samo:

Ivana Tauzher

Telefon trgovina z lesom Telefon
št. 152. Dunajska cesta štev. 47. št. 152.

Prva kranjska industrija za marmor, granit in sijenit na parno silo

Felix Toman

mestni kamnoseški mojster

Ljubljana Resljeva cesta št. 30.

Največja zalogra

nagrobnih spomenikov

od marmora, obeliski in piramide od črnega Švedskega **granita in labradorja** lastnega izdelka.

Prevzame v izvršitev kompletno družinske raktev; vsakovrstna stavbena in cerkvena umetna kamnoseška dela, izdelovanje kipov in podob.

Plošče za pohištvo v bogati zalogi. — Polaganje tlaka in hodnikov od porfirja in granita.

Načrti in proračuni na zahtevo brezplačno.

2476-4

Po ustanovitvi kranjske hranilnice prvi v l. 1856 na Kranjskem ustanovljeni denarni zavod obrtnega pomožnega društva

registrovane zadruge z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od $\frac{1}{2}9.$ do $\frac{1}{2}10.$ ure dopoldne in od $\frac{1}{2}5.$ do 6. ure popoldne ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$, izplačuje pa obresti brez odbitka rentnega davka, katerega društvo samo plačuje za vlagatelje.

Za varnost vlog jamči znatni rezervni zaklad, ki znaša 109.832 K in je lastno društveno premoženje.

Sedež društva:

Ljubljana, Židovske ulice št. 8, v I. nadstropju
(v lastni hiši).

(2638-2)

Odvetniški kandidat

z večletno praksjo, želi vstopiti kot

koncipijent

v odvetniško ali notarsko pisarno.

Ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda«. (2612-3)

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

— Tekoči teden: —

Slikovita Švica.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 1124-26

Pred škofijo št. 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

V novozgrajeni hiši Sodnitske ulice št. 4 se odda

velika pisarna

za takoj ali za november-termin. (2012-11)

Več pri kamnoseku Vodniku.

Ugodna prilika!

(2623-6)

Volnena flanel, meter 18 kr., zefiri za predpasnike in oblike, najmodernejši vzorci, meter 23 kr., ja barhent za oblike, meter 30 kr. 20 metrov domačega platna za gld. 3.-20 " Hvlaknatega platna " 490 10 " platna za rjuhe " 4 "- 6 kosov gotovih velikih rjuh 520 20 metrov prima oksforda " 420 23 " neubeljenega

platna za postelje " 550 1 ducat platenih brisalk " 135 Platnen namizni prt 140/145 cm " 90 1 ducat 48 cm finih ubeljenih žepnih robcev z atlaskom robom gld. 1-25.

Pošilja se po povzetju! Zamena dovoljena! Izgotovljeno perilo za dame, gospode in otroke ter posteljno perilo, platneno in volneno blago ter blago za oblike in predpasnike; brisalke, otirače, žepne rute, namizno perilo itd. v veliki izberi.

Vzorec brezplačno! Ilustriran cenik zastonj! Mnogoštevilna priznanja!

Tovarna za tkanine in perilo

Emil Feist

Zábrég (Hohenstadt), Moravsko.

Wilhelmovo tekoče mazilo **BASSORIN'**

c. kr. prlv. 1871.

1 vrčič K 2, poštna pošiljatev =

15 komadov K 24.

Wilhelmov c. kr. prlv. "Bassorin" je sredstvo, Cegar zdravilstva temelji na znanstvenih preiskavah in praktičnih izkušnjah ter se izdeluje izključno v lekarni **Franca Wilhelma**,

c. In kr. dvornega zagalatelja

Neunkirchen, Nižje Avstrijsko.

Rabileno kot mazilo, vpliva lečilno olajšljivo, manjše bolečine in miri bolesti živcev, kakor tudi v mišicah, sklepih in kosteh.

Zdravnik uporablja isto proti navedenim bolečinam, zlasti, ako se taiste javijo po močnih naporih na potovanju ali pri zastarelih boleznih; radi tega to sredstvo uporabljajo tudi turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji z najboljšim vsphem ter se hvale tudi od mnogih strani kot sredstvo proti mrčevemu piku.

Kot znatenje pristnosti je na zavitkih vtičnjen grb triske občine Neunkirchen (devet cerkv). Dobjiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobli, se naravnost pošilja.

Izredno se obnese pri bljuvanju, čreves-nem kataru, driski, mocenju, postelje itd.

Otroci

uspevajo izvrstno ob njej in ne trpe na

neprebavljivosti

Tovarna dijet. hrane.

BERGEDORF-HAMBURG R.Kufek DUNAJI

Jos. Morauc

trgovec

Zinka Morauc rojena **Teply**

vereč poročena.

Kranj

dne 14. oktobra 1903.

Rudolfovo

(2635)

Brez vseh skrb si lahko vsakdo

reši toaletno vprašanje, če se poda v

Angleško skladisče oblek

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

katero ima vse novosti jesenske in zimske sezone v največji izberi v zalogi, vsled česar lahko ponudi najpopolnejše kar se tiče cene, kakovosti, opreme in facene.

Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju hitro in najfineje.

Angleško in francosko blago vedno v največji izberi v zalogi.

Blago se pošilja na izbera na vse strani brez povzetja.

O. Bernatović

poslovodja.

(2641-2)

Naše nizke cene vzbujajo pozornost!

Trpežni
moški
čevlji
iz usnja
z obšivkom, par
gld. 2-80.

Izvrstni
moški
čevlji
za zavezovati
par
gld. 3-.

Močni, gladki
moški
čižmi
(štifti) par
gld. 2-80.

Trpežni
ženski
čevlji
za vsakdanjo
rabo par
gld. 2-50.

Zelo močni
ženski
čevlji
za zavezovati
par
gld. 2-80.

Izvrstni
ženski
čevlji
z gumbi par
gld. 3-.

Elegantni, barvani
moški
čevlji
za zavezovati, par
gld. 3-50.

Priročni
moški
čevlji
iz jadrovine,
par
gld. 1-.

Barvani
moški
usnjati sandali
par
gld. 2-75.

Priročni
ženski
čevlji
za na ulico,
par
gld. 1-30.

Elegantni
ženski
salonski
čevlji
par
gld. 1-50.

Ženski
čevlji
z navskrižnimi
zaponami, črni
in barvani, par
gld. 2-.

Najfinejši krem (mazilo) za rujava in črna obutala.

Popravila se najbolje in najceneje izvršujejo.

Alfred Fränkel

kom. družba prej:

Mödlinská tovarna za čevlje

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 9.

Zastopnik: A. Pretoni.

(1716-5)